

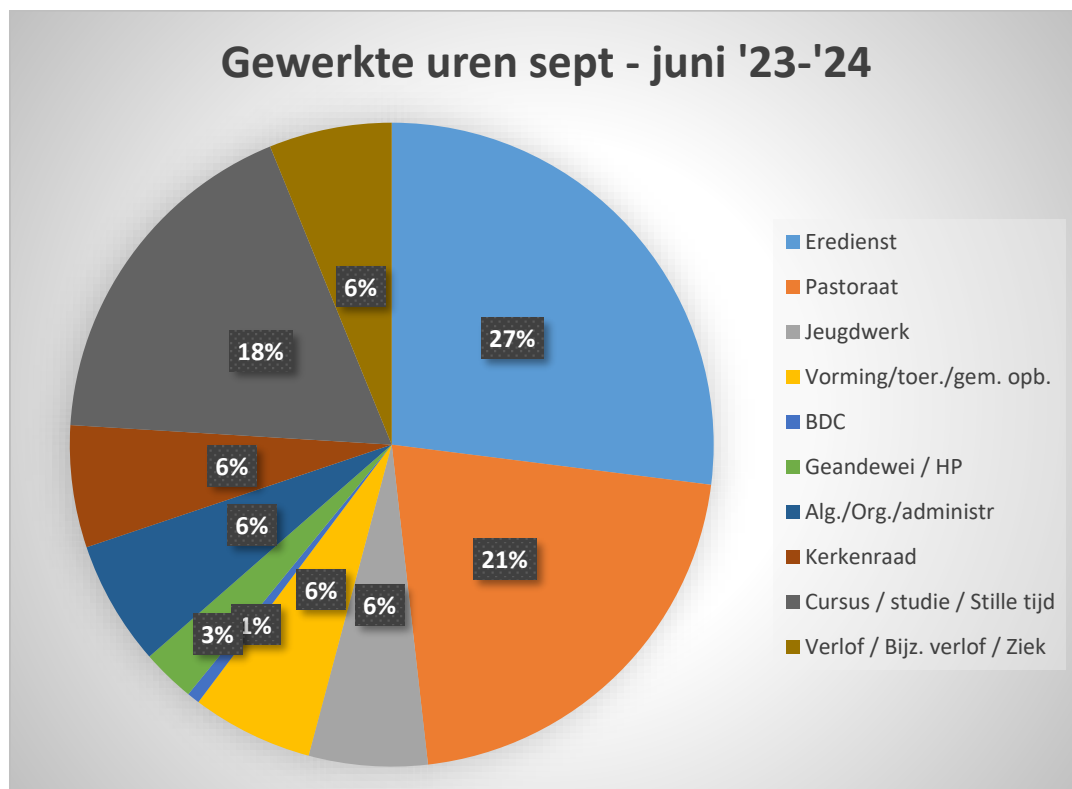
1 Inleiding

In dit verslag een persoonlijke terugblik op het afgelopen kerkelijke seizoen binnen PG Hantum. Vanuit de ervaringen van afgelopen seizoenen blik ik ook vooruit naar het nieuwe seizoen. Als ik terugblik op mijn loopbaan, hoe ik in 2008 begon als technisch tekenaar. Daar leverde ik een product tekening/berekening/bestellijst af en kon ik naar de fabriek lopen om te kijken hoe de brug vorderde. In het werk als pastoraal werker, met preken, gesprekken, vergaderingen zie je geen eindresultaat. Het is zaaien en hopen op groei. Dat is geen materieel resultaat, maar meer geestelijk en dat is niet vast te pakken. Daarom helpt het me een verslag te maken om terug te blikken wat was er allemaal. Dit verslag maakt e.e.a. concreet en helpt me ook om te reflecteren op mijn manier van werken en vooruit te blikken op een volgend seizoen.

2 Overzicht

Voor het seizoen 23-24 heb ik geen concreet werkplan gemaakt. Wel heb ik de uren van afgelopen jaar bijgehouden, en als ik dit vergelijk met de tijdsbesteding van seizoen 22-23 komt dit redelijk overeen.

Hieronder het overzicht:

De percentages geven een indicatie van hoe de werkzaamheden verdeeld zijn.

3 Erediensten

Voor ik een eerste stap maakte richting kerkelijk werker vroeg ik eens raad aan iemand die een padwizer is geweest voor mijn geloof. Wat is mijn volgende stap. Toen stuurde hij onderstaande stukje.

Het vuur van jouw hart

*Uw wil te doen, mijn God, verlang ik,
diep in mij koester ik Uw wet.
Psalm 40:8*

Wil je Gods wil voor jouw leven kennen? Beantwoord dan deze vraag: Wat zet je hart in vuur en vlam? Vergeten wezen? Onbekende landen? De binnenstad? Het platteland? De uiterste grenzen? Sla acht op het vuur dat binnen in je is. Heb je een passie voor zingen? Zing dan! Ben je gedreven om te regelen? Regel dan! Heb je een hart voor de zieken? Behandel ze dan! Ben je bewogen met de verlorenen? Onderwijs ze dan!

Als jongeman voelde ik de roep om te prediken. Omdat ik niet zeker wist of ik Gods wil voor mij goed verstond, vroeg ik advies aan een predikant. Die ik erg bewonderde. Zijn advies geldt nog steeds. "Preek niet, 'zei hij, tenzij je moet."

Toen ik over zijn woorden nadacht, vond ik mijn antwoord: "Ik moet. Als ik het niet doe, zal het vuur me verslinden."

Wat is het vuur dat jou verslindt?

Max Lucado

Vol enthousiasme begon ik zes jaar geleden in Hantum, en nam ik bijna elke gastbeurt aan waar ik voor gevraagd ben. Dat was vol vuur. Eind 2023 ervoer ik dat steeds meer als een last. Te druk, en ik vroeg me af, ben ik nog wel echt als ik het doe? Doe ik niet gewoon mijn trucje? En sommige diensten gaan ten koste van het werk voor PG-Hantum. Ook voor de balans werken en gezin, is het tijd om daarin wat ruimte te nemen. Eind 2023 besloot ik dus om voor 2025 even geen gastbeurten in andere gemeentes aan te nemen. Nu 2025 nadert, doe ik gastbeurten bewuster en ook wel met passie. En komt die vraag opnieuw dichterbij. Is preken echt het vuur van mijn hart? Goed om me dat in 2025 af te vragen.

Na de dienst in Dongerahiem komen de bewoners me één voor één de hand schudden. Ik wens ze 'in goede snein'. En zij danken en wensen ook een goede snein. Eén van de bewoners blijft even staan: jo hawwe fan de Heare in ferteltalint krigen.. Dat bevestigt en bemoedigt me dan weer even, en wakkert vooral dat ferteltalint aan.

In Hantum ga ik gewoon door met voorgaan en preken. Het geeft ook een zekere rust dat ik me dit seizoen dan vooral op één plek kan focussen. In de periode september – juni verzorgde ik 22 preekbeurten in Hantum, waaraan in gemiddeld 17 uur per dienst besteedde (voorbereiding en de dienst zelf). Bij deze diensten zitten ook een aantal earetsjinst fan de takomst diensten. Die vooral qua organisatie voorbereiding tijd vragen, maar inhoudelijk minder voorbereiding. Deze diensten dagen mij uit om het ook eens anders te doen. Vooral de diensten die grotendeels door anderen worden voorbereid, waarbij ik dan het praatje mocht doen. Dit daagde mij uit meer te improviseren en de verkondiging lossen van papier te doen. Dan is er meer interactie met de gemeente ervaar ik.

In de Bijbelbasics methode begon het seizoen met verhalen over Paulus. Dat rooster heb ik in het begin gevolgd, en ik besloot gaandeweg het jaar om de Romeinenbrief door te werken. Niet elke dienst lukte dat, omdat het niet altijd aansloot bij het kerkelijk jaar. Nu zijn we aanbeland bij Romeinen 10, dus ik kan er nog een tijdje mee vooruit.

3.1 Bijzondere Diensten en eredienst v/d takomst

De bijzondere dienstencommissie bestaat uit Hillie Kalma, Janke Kuipers, Jitske Toren en Sia v/d Woude. Hieronder een opsomming van de bijzondere diensten die we gehad hebben afgelopen seizoen:

- Startzondag 24-9: Startdienst op het sportveld. Thema: Ga mee, samen getuigen van geloof, hoop en liefde. Aan de hand van de roeping van Paulus uit Handelingen 9. We gingen samen in de BB-trein naar de lunch olv Jacob de Boer.
- Eredienst takomst 12/11, thema: Talenten. Nav verhaal over de talenten. Uit Mat 25.
- Kerstnachtdienst was dit jaar met de band Hope, Faith & Love van Hillie Kalma.
- De kerstviering 1e kerstdag was een gewone eredienst, 2e kerstdag was een interactieve kerstviering met veel kinderen én ouders. Mooi om zoveel mensen in de kerk te zien met Kerst.
- Op 18 februari leidde ik de FOWD dienst in Hantumhuizen, samen met zanger en gitarist Melle Leegstra, die liederen van Fedde Schurer ten gehore bracht.
- Op 10 maart de eredienst v/d Takomst met als thema: Samen. Klaas, Simon en Wybe hebben deze dienst voorbereid en geleid. Huisband met Jacob, Lucia, en Simon verzorgde de muziek. Een geheel andere dienst, waarbij ik het preekje in een toneelspelvorm met Wybe en Klaas deed. Mooi om deze improvisatievorm eens te ervaren.
- Paascyclus Do, Vr, Zo, is het Johannesevangelie gevolgd. Op 28 maart kreeg ik van de classis voor witte donderdag dispensatie om het HA te mogen bedienen, omdat er geen voorganger gevonden was. Nu geen agapé, maar avondmaal in de kerk. Fijn en waardevol dit te mogen doen met de gemeente. Het vergde veel voorbereiding, maar het was voor mij een ontspannen en goede avondmaalsviering.
- 14 april was de slotdienst, we gingen door met Johannes (h21: houd je van me?) deze dienst kon elke groep weer iets presenteren van het afgelopen seizoen: GGG, Leerhûs, Open deur, Jobinder, jeugdwerk. Van de zondagsclub namen 7 kinderen afscheid, en van de catechese 15+ las een groepje zelf hun eigen belevenissen voor.
- 9 mei hemelvaart: Dit jaar echt dauwtrappen, we startten dit jaar om 6.30 in de kerk, na een ochtendgebed maakten we een kuier zoals dat in Jorwert op 's woensdags ook wordt gedaan, met stilte, bezinning en verbinding.
- 19 mei Pinksteren: eredienst takomst met het verhaal van Babel uit Gen 11 en Pinksteren uit Hand 2. Thema: Verstaan wij elkaar? Toren bouwen met bekens en die vullen: overstromen, dat is Pinksteren in het kort.
- 15 juni op zaterdagavond, Eredienst van de takomst: Bijbel en burgers, speciaal voor vaders. In jûn in d'Ald skoalle. Nav vaderdag, het verhaal van de verloren zoon nav het schilderij van Rembrand en de beschrijving van Henri Nouwen.

3.2 Eredienst van de takomst

Na de voorzichtige start vorig jaar, waren er dit seizoen 4 erediensten van de takomst. We zaten dit seizoen in de probeerfase. Met wisselende samenstellingen van voorbereidingsgroepjes hebben we deze diensten voorbereid. Dit resulteerde ook in diverse diensten. De één een wat meer traditionele opzet, met een paar interactie momenten er in en veel samenzang, een ander veel meer improviserend met liederen door de gelegenheidsband, en minder samenzang. Eén dienst werd op de zaterdagavond gehouden en hiervoor lieten we uiteindelijk een zondagse dienst vervallen. Wat me opvalt is dat er veel talent is in de gemeente die tijdens deze diensten, of in de voorbereiding goed tot z'n recht komt. Voor mij is het de uitdaging om deze diensten ook wat los te laten, het aan een voorbereidend groepje over te laten en er op te vertrouwen dat er een mooie dienst komt. Het is goed om het enthousiasme van een aantal van de mensen te merken, dat ze de ruimte die ze krijgen volop innemen. En zich daarmee ook committeren aan de PKN van Hantum.

4 Pastoraat

Het pastoraat besloeg afgelopen jaar 21% van mijn werkzaamheden. Dat betreft het bezoeken van mensen, het ouderlingberaad en overleggen van pastorale zaken en het maken van afspraken ed.

Er waren in de periode augustus – juni: 5 uitvaarten, zie verderop.

In de periode augustus – juni zijn er voor zover bekend 8 kindjes geboren van wie (één van de) ouders een lid zijn van de gemeente. Van hen is één stil geboren, wat een hartverscheurende ervaring voor me was. Van de overige 7 zijn er tot nu toe 3 ingeschreven als mee-geregistreerd lid.

4.1 Bezoekwerk

Van augustus 2023 t/m juli 2024 heb ik nu zo'n 200 contactmomenten (ook een telefoontje, app bericht of treffen op straat noteer ik soms) gehad, waarbij aan een aantal mensen vaker een bezoek is gebracht om hen te begeleiden bij rouw, geloofsvragen of tijdens ziek zijn.

Vorig jaar nam ik me voor om meer aandacht te besteden aan de meer betrokken kerngemeente. Mensen die meer betrokken zijn bij de activiteiten. De gedachte daarachter was om vanuit de kern via geloofsopbouw te kunnen werken aan gemeentebouw. In de praktijk is dit niet gelukt, en lag de prioriteit bij situaties van zorg, ziekte, moeite en rouw en daarnaast het onderhouden van de contacten. Een aantal keren ben ik wel intuïtief afgegaan op wat ik bijvoorbeeld in een kerkdienst of bij een groepsbespreking zag of voelde, om ergens op door te spreken. Aan huwelijksjubilea heb ik weinig aandacht geschonken in vorm van bezoek. Dit is iets om wel te gaan doen. Om naast delen in zorg, ook in de vreugde en zegen mee te leven.

Naast bezoekwerk stuur ik trouw kaartjes, bij verjaardagen, gedachtenis-momenten en huwelijksjubilea. De ouderen van 75+ stuur ik om de vijf jaar en 80+ ieder jaar een kaartje, en kinderen en jongeren op 'belangrijke' leeftijden, bijv. 4, 12, 16, 18, 21.

4.2 Ontmoetingsavonden

Medio februari werden weer 3 ontmoetingsbijeenkomsten georganiseerd in de gemeente. Met elkaar aan tafel met gesprekken aan de hand van een paar dilemma's en een aantal vragen uit de kletsput. Waaronder één groep ouderen op woensdagmiddag, en een groep met jonge gezinnen met kinderen erbij. We stonden stil bij het Onze Vader-gebed.

4.3 Laatste zondag kerkelijk jaar

Op de laatste zondag van het kerkelijk jaar (26-11-2023) worden altijd de overledenen van het afgelopen jaar genoemd en herdacht. In het kerkelijk jaar 2022-2023 overleden:

Uit de gemeente: Piet van der Woude (7-12-2022, 70 jaar), Jantje de Wilde-Visser (9-11-2023, 81 jaar).

Uit de 4H-dorpen: Albert Oosterloo (16-9-2023, 67 jaar), Piet van der Lans (22-10-2023, 82 jaar), Lien van der Kroef-Meesters (1-7-2023, 85 jaar), Jan Ibo van der Wagen (1-9-2023, 52 jaar).

In dit kerkelijke jaar 2023-2024 zijn tot nu toe overleden, uit de gemeente: Tjitske Heeringa (6-3-2024, 95 jaar), Gosse Hiemstra (22-4-2024, 82 jaar), Auke Prins (9-5-2024, 0 jaar), Akke van der Woude (2-6-2024, 75 jaar). Uit de dorpen: Roel ter Haar (22-3-2024, 84 jaar), Sherab Kema (3-4-2024, 71 jaar).

5 Vorming en toerusting

Het leerhuis, de open deur groep, de groeigroep, Jobinder en de ontmoetingsavonden zijn dit seizoen voortgezet. Het Leerhuis heeft het programma verplaatst naar de zondagmiddagen. Alle groepen heb

ik wel een keer bijgewoond, behalve de groep. Voor het leerhuis heb ik een middag geleid over het thema loyaliteit vanuit de contextuele theorie en belicht vanuit het boek *De gouden swipe*. Bij het leerhuis was ik zijdelings betrokken, na dit seizoen hebben zij het moeilijke besluit genomen om het leerhuis te beëindigen. Bij de Jobinder speel ik een actieve rol in de organisatie, de open deurgroep en groeigroep stimuleer ik vooral om weer bij elkaar te komen dit seizoen. De open deurgroep komt zo'n 3 – 4 keer bij elkaar, de groei groep elke 3 weken.

Verder was er een gemeenteavond op bidstond, met Isaac Wolters van een pioniersplek in Groningen, hij werkt voor de stichting Next-move. Hij vertelde een inspirerend verhaal. Ik liep een dagje mee op de pioniersplek. En wat mij inspireerde is hoe ook jongeren en jongvolwassenen meedoen met de sport community en al doende leren. Hoe het echt teamwerk is met elkaar.

5.1 Jobinder

Dit seizoen weer verschillende avonden en ook zondagen georganiseerd. De doelgroep 20 – 55 jaar wordt uitgenodigd middels een appje door Johan en Andries. Per keer worden ca. 2 avonden gehouden met hetzelfde thema. Deelnemers worden ingedeeld op de avond dat zij kunnen en dus is de samenstelling wisselend. Leiding is door Johan, Andries, Hilda en mij.

Er zijn een 6 keer een Jo-binder middag/avond geweest:

- Oktober: Sneintejûn start seizoen met een film: Unconditional
- November: Eenzaamheid
- December: Angst / Vertrouwen
- Januari: Sneintemiddei mei thema: Het gevaar van overvloed | Eenvoudig leven
- Februari: Spontane avond met Theo Tolsma, werk van de Geest
- April: Schuldgevoel: gemakkelijke sorry / echte sorry

De Jobinder avonden vallen in de smaak, er is genoeg animo voor om elke keer 2 avonden te vullen. De thema's waren meer inhoudelijk dan vorig seizoen, kregen we terug. Wat ik zelf als een uitdaging zie is om er wat een doorgaande lijn in de thema's te krijgen. Dat het in het verlengde van elkaar, je ergens op voortbouwt. Een boekje met onderwerpen nemen?

6 Jeugdwerk

Mijn taken in het jeugdwerk waren dit seizoen: catechisatie 12 – 14 en 15+. Verder nam ik deel aan de jeugdraad en had ik regelmatig overleg met jeugdouderling Simon Meijer. Mooi was dat ik dit seizoen wat meer samenwerking had met de clubleiding. Voor kerst deden wij een avondje gezamenlijk, en ook de afsluiting van het seizoen was gezamenlijk. Goed om de clubleiding te treffen en gezamenlijk op te trekken. Geeft een team-gevoel om te kunnen delen waar je vreugde uit haalt in het jeugdwerk, maar ook wat je lastig vindt. Dit seizoen heb ik minder met de zondagschool en -club opgetrokken. Dat is iets om wel aandacht voor te houden, maar aan de andere kant ook goed om te merken dat dat goed loopt.

6.1 Catechese

Met beide groepen behandelde ik materiaal van de HGJB: *Leer & leef*, waarbij er soms nog een vertaalslag nodig is naar de context van Hantum.

Thema's 12+ groep: Gods geboden, God op 1, Andere godsdiensten, Engelen, Occultisme, Jezus is God met ons, de dood, Jezus een supermens. Als verslagje in de slotdienst:

In learsum seizoen mei in grutte groep. Dat makke it soms wol lestich, ien kear hat Wiebe ús nei hûs stjoerd. Wat ús bybleaun is: Eelke dy't fan syn stoel falt, Jelte Tsjerk dy't fan syn stoel falt. De

onderwerpen: it kranteknippsel fan in 80 jierige frou dy't afgodsbeelden stikken makke yn it Bibels museum. En de jûn oer occultisme. En elke jûn it ferske sjonge: Geest van hierboven.

Het was een grote groep, dat gaf ook veel dynamica in de groep. Een oudere groep waar weer een nieuwe lichter bij kwam. Het viel niet mee om daarin een goed leerklimaat te krijgen en ook om orde te houden. Uiteindelijk ging het dan toch redelijk en hadden we een goed seizoen.

Met de 15+ groep behandelden we: Hij gaat voorop, vergeving van zonden, spijt, geloofstwifel, Houdvol, God is liefde, heilige Geest, met geloof geboren?, avondje keet. Met drie van deze jongeren nam ik op een zondagmiddag deel aan de wandeling Joods Leeuwarden. Het verslagje in de slotdienst:

Mei ús groep hienen wy in goeie mix van gesellich sitte en even djipper oer de dingen nei tinke. Fan alles kaam ter sprake, de avonturen fan it wykein, hoe't wy de dingen regelje yn de keet, korfbolje en soms ek skoalle. Dizze ûnderwerpen waarden koppele oan it leauwen. Hoe leare wy leauwen. Hoe steane wy sels yn it leauwen en hoe kinne wy der fierder yn komme. En fjidder oer de wurking fan de hillige Geast.

Een groep van 5/6 jongeren die vrij trouw kwam. Een gemoedelijke sfeer waarin van alles ter sprake kwam. Genieten om te zien hoe de jongeren volwassener worden.

7 Kerkenraad

Er is in en met de kerkenraad weer flink wat werk verzet. Onderstaand een opsomming van dingen die onder andere ter sprake kwamen in de vergaderingen:

- Sinnich petearke over boekje Jelle de Kok, leven door de Geest.
- Beleidsplan is geactualiseerd en gepresenteerd op startzondag.
- Whatsapp- groepen van de gemeente.
- Besluitenlijst actualiseren.
- Samenwerkingsverband regio
- Diaconie/zending: zendingsproject Fryslân foar Moldavië, samenwerking fjouwerhoeke.
- Koffieochtenden in Ald skoalle, en kerstlunch.
- Verloting van het opnieuw te verpachten stuk grond.
- Besluit en plannen rondom de renovatie van het Open Huis.
- Besluit en voortgang van verkoop pastorie.
- Jeugdwerk, zorgen rond houden we voldoende leiding en om de blijvende vacature voor het jeugdouderlingschap. Verslag van zondagschool, club en jeugdclubs. Grow tienerweekend. Toekomst van jeugdwerk, hoe jeugdwerk organiseren in nieuwe seizoenen, minder frequent? Music meetup.
- Evaluatie van diensten
- Eredienst takomst, bezoek van bijeenkomst Kerkoverstag: evaluatie van diensten
- Vrijwilligersavond evaluatie.
- Gedachteniszondag
- Jaargesprek met Wiebe
- Update studie Wiebe
- Kerkdiensten: Paasmaandag, dienst met Admiraliteitsdagen laten vervallen.
- Censura Morum, wat is dat en hoe doen we dat in de kerkenraad.
- Vrijstelling voor sacramenten Wiebe op witte donderdag.
- Ontmoetingsavonden.
- Zorg dat geboortes niet vanzelfsprekend meer gemeld worden in de gemeente en dus ook niet afgekondigd worden.

Nog op de actielijst, maar nog niet aan toe gekomen: AVG, besluitenlijst, plaatselijke regeling ed.
Na dit seizoen treden af: Jitske Toren-v/d Woude (ouderling), Simon Meijer (Jeugdouderling).

8 Persoonlijk

Afgelopen jaar rondde ik de studie contextueel werk af. Dit was leerzaam, en praktisch voor het pastoraat. De studie zou ik graag een vervolg geven. Komend half jaar start de opleiding niet, omdat er te weinig opgave is. De studie voorziet in één van mijn drijfveren: heelheid in betekenisvolle relaties. De visie dat een mens mens wordt is in relaties, en dat betekenisvolle relaties met familie, verzorgers, burens, meesters, leiders van de kerk, God en wie dan ook het leven vormen. Daarin kan geluk en heelheid zijn, maar ook de gebrokenheid komt daardoor naar voren. Als ik optrek met mens en is dat wat mij boeit en drijft in mijn werk.

De afgelopen maanden werd ik zelf getroffen door de diagnose van diabetes type 1, na een lange tijd van niet helemaal fit zijn. Het kost tijd om dat wat op regel te krijgen, maar ook om zelf weer op krachten te komen. Ik was afgevallen en had weinig energie meer. De energie is redelijk terug, maar er is nog een weg te gaan. Afgelopen 2 maanden lag de focus op, bewegen, eten en insuline spuiten, hoe houd ik de suikerspiegel op het juiste niveau. Daarnaast kon ik mijn werk nog redelijk doen, maar niet veel extra. Ik heb nog weinig nagedacht over het volgende seizoen, daar had ik nog geen ruimte voor.

In september ga ik mijn 7^e jaar in bij PG-Hantum, voor het nieuwe seizoen heb ik weinig gepland. Het lijkt me goed om een supervisie traject te gaan doen om mezelf weer even onder de loep te nemen en uit te dagen. Hoe functioneer ik in de gemeente, en doe ik de dingen die ik wil en op de manier die passend is. Goed om zo'n periode van reflectie aan te gaan, lijkt me.

Het werken als pastor is een taak die veelal solistisch plaatsvindt. Ik geniet van de rol in de gemeenschap, tussen oud en jong. Lopend en fietsend door het dorp, de al dan niet spontane ontmoetingen één op één en de ontmoetingen tijdens activiteiten en diensten. Het lastige is dat ik de enige professional ben, de gedachte van Next-Move, dat je vanuit een team naar je werkplek gaat heeft mij aangesproken. Samenwerking op collegiaal niveau is er niet, vandaar dat ik dit wel eens zoek door te sparren met een collega. En daarnaast ook meer overleg met kerkenraadsleden en vrijwilligers, maar ook in het pastoraat probeer ik meer verwachtingen af te stemmen. Zodat ik niet afga op wat ik denk dat gemeenteleden verwachten, maar dat soms ook gewoon vraag. Dat maakt dat ik het werk meer als gedeeld ervaar, het ook samen met de gemeente doe.

De samenwerking die er is met de kerkenraadsleden, jeugdleiding, koster, muzikanten en dergelijke is onmisbaar en heb ik nodig. Ik ben dankbaar hoe zij zich inzetten. Het helpt mij om in overleggen te merken hoe breed het kerkenwerk gedragen wordt en ook hoe al de vrijwilligers zich inzetten. Het is ook een prettig samenwerken met elkaar. De sfeer is goed en er is ook ruimte om onderling feedback te geven. Ik krijg veel vertrouwen en ruimte en dat maakt dat ik het werk nog altijd met plezier doe.

Ik eindig met een lied dat ik leerde in Nijkleaster en dat een gebed is om meer en meer te worden wie ik in Gods naam mag zijn voor de mensen van Hantum:

Nim my, nim my sa't ik bin;

Wiis my hoe't ik wêze sil;

Set jo segel op myn hert en libje-yn my.

(Liet 833, NLB)

Juli 2024, Wiebe Feddema